

Bá»ñnh rá»'i loá»jn Äfn uá»'ng

Ä»Ä»ng gÄ»p cá»Şa Thuc Duong
18/10/2009

Má»™t sá»' ngÆ°á»•i trong chúng ta, do má»c cá»£m vá»'i vá» ngoài Ä'á»jn má»©c ám á»£nh mà dá»Şn dá»Şn có nhá»ñg hành Ä'á»™ng há»Şy hoá»ji hay Ä'e dá»•a chính cuá»™c sá»'ng cá»Şa mình.

Các loá»ji rá»'i loá»jn Äfn uá»'ng

Biá»jn Äfn:

Hình á»£nh dá»... gá»p nhá»t cá»Şa chá»©ng biá»jn Äfn là thái Ä'á»™ thá»• Äj hay kinh sá»£ cá»Şa các thiá»ju ná» má»c dù trông há»• nhÆ° vá» «a trá»£i qua ná»jn Ä'oi kém nào Ä'ó. Tuy nhiên, dáng vá» không phá»£i là biá»fu hiá»ñn rõ nhá»t cá»Şa chá»©ng rá»'i loá»jn Äfn uá»'ng. Má»™t ngÆ°á»•i bá»' má»c chá»©ng này vá»«n có thá»f duy trì Ä'Æ°á»£c má»©c cân ná»ng lý tÆ°á»Ýng và nhá»ñg dá»u hiá»ñu Ä'áng ngá»• ít Ä'Æ°á»£c chú ý trong nhía»•u nÄfm. Ä'ia»•u này cÄ»ng thÆ°á»•ng gá»p trong các trÆ°á»•ng há»£p Äfn vá»™ Ä'á»™.

Ä,n uá»'ng vô Ä'á»™:

Giá»'ng nhÆ° chá»©ng biá»jn Äfn, Äfn uá»'ng vô Ä'á»™ khá»Yi nguá»"n tá»« nhá»ñg ám á»£nh làm sao có Ä'Æ°á»£c thân hình thon thả»£. Thay vì không Äfn, nhá»ñg ngÆ°á»•i này lá»ji lao vào các cuá»™c chè chén say sÆ°a và Äfn không ngá»«ng hoá»c tá»p luyá»ñn quá má»©c. Khi kéo dài, chá»©ng bá»ñnh này sá»½ là nguyên nhân dá»«n tá»'i nhá»'p tìm không Ä'á»•u, các bá»ñnh liên quan tá»'i thá»-n và bá»' mòn men rÄfng.

Ä,n không ngá»«ng:

Muá»'n há»• ngá»«ng Äfn uá»'ng thì cách duy nhá»t là phá»£i ép buá»™c. Chá»©ng bá»ñnh Äfn không ngá»«ng này khác vá»'i chá»©ng cuá»"ng Äfn vô Ä'á»™ á»Ý chá»—, sau khi Ä'ánh chén no say há»• vá»«n tiá»ju tá»£c Äfn, Äfn Ä'á»jn khi không còn gì Ä'á»f gá»p. Nhía»•u ngÆ°á»•i trong sá»' há»• bá»t lá»±c vá»'i chính ná»—i thêm Äfn cá»Şa mình và tá»t nhiên há»• luôn phá»£i Ä'á»'i má»t vá»'i các vá»ñn Ä'á»• sá»©c khá»•e, chá»³ng há»jn nhÆ° chá»©ng thá»«a cân, béo phì.

Nguyên nhân

Bá»ñnh

biá»jn Äfn thÆ°á»•ng bá»t Ä'á»Şu á»Ý lá»©a tuá»•i thiá»ju niên và có thá»f là há»-u quá»£ cá»Şa nhá»ñg lá»Şn sang chá»ñn tinh thá»Şn do bá»' lá»jm dá»ñng hoá»c má»t niá»•m tin. Bá»ñnh có nhía»•u Ä'ia»fm chung vá»'i chá»©ng cuá»"ng Äfn.

Nhá»ñg

ngÆ°á»•i bá»' bá»ñnh biá»jn Äfn thÆ°á»•ng sá»£ béo và há»jn chá»ju tá»'i Ä'a các thá»±c phá»©m Ä'Æ°a vào cÄj thá»f. Tham vá»•ng kiá»fm soát trá»•ng lÆ°á»£ng cÄj thá»f lá»ñn át tá»t cá»£ má»•i cá»£m xúc và trong má»t há»•, ká» thù sá»' 1 cá»£n bÆ°á»'c chính là thá»±c phá»©m.

Ä,n
không ngá» «ng thì hÆji khác nhÆ°ng cÄ°ng là ná»—i ám á°£nh vá»• cân ná°ng và vóc dáng và phá°£n á»©ng thông thÆ°á»•ng khi dá°j dày bá»‹ ná»“i quá má»©c là nôn má»-a và phá°£i ná»• tá»›i sá»± há»— trá»£ cá»§a thuá»'c nhuá°-n tràng.

Có thá»f bá°jn chÆ°a biá°çt

Há°-u
quá°£ cá»§a tình trá°jng dinh dÆ°á»jng kém trong má»™t thá»•i gian dài có thá»f gây rá»i loá°jn ná»‹p tim, bá»†nh huyá°çt áp thá°p và giá°£m thân nhiá»†t.

Dá°yü hiá»†u bá»†nh

*Thá°† bá°ji hoá°c thá°† vá»•ng vá»›i ká°çt quá°£ tá°-p luyá»†n.

*Tránh các thá»±c phá°©m giàu cacbon hydrate.

* Buá»“n rá°§u, chán ná°£n.

*Vòng kinh không Ä°á»•u hoá°c ngá»«ng

*Thiá°çu há»©ng thú trong tình dá»¥c

Nhá»¯ng
ngÆ°á»•i bá»‹ má°c chá»©ng biá°çng Ä°fn thÆ°á»•ng gá°§y còm và có thá»f có các triá»†u chá»©ng chuyá»fn hóa kém, xÆ°Æjng dá»... gãy, thiá°çu sá»©c sá»'ng, hay choáng ngá°†t, hoa màỵ chóng má°t, bá»‹ má°†t nÆ°á»›c và thá°-n bá»‹ tá»•n thÆ°Æjng. Ä°iá»•u quan trá»•ng là phá°£i tá»›i các cÆj sá»'Y khám chá»¯a bá»†nh chuyên khoa càng sá»›m càng tá»'t trÆ°á»›c khi các bá»†nh tá°-t này xuá°†t hiá»†n.

Chá»©ng bá»†nh nào phá»• biá°çn

Má°c
dù chán Ä°fn là má»™t chá»©ng bá»†nh ná°-n Ä°Æ°á»£c sá»± quan tâm cá»§a y há»•c ná°†t nhÆ°ng cuá»“ng Ä°fn má»›i thá»±c sá»± là cÄ°fn bá»†nh phá»• biá°çn. Bá»†nh gá°p chá»§ yá°çu á»'Y chá»‹ em và chá»§ yá°çu á»'Y tá°§ng lá»p trung lÆ°u và da trá°ng. Hiá»†n có khoá°£ng 1-2% phá»¥ ná»¯ trong Ä°á»™ tuá»•i 15-40 bá»‹ chá»©ng cuá»“ng Ä°fn.

Æ°á»›c
tính có khoá°£ng 1-5 thiá°çu ná»¯/100.000 dân bá»‹ chá»©ng biá°çng Ä°fn và tuá»•i phá»•

biáo ãn nhá»t là 16-17. Trong khi Á'ó, lá»©a tuá»•i phát bá»ñnh á»Ý các cá°-u bé là 12 (chiá° ãm khoa°Eng 5-10%).

Có thá»f tá»± làm gì?

Chá»%o

cá°ñn tá»± Á'á°t câu há»•i rá°±ng: "Tôi có thá»f làm gì Á'á»f giúp chính mình?" là bá°jn Á'ã thành công Á'Æ°á»£c má»™t ná»-a. Á'ia»•u quan trá»•ng là cá°ñn phá°£i làm rõ quan Á'ia»fm cá»§a bá°jn vá»• cân ná°ng và vóc dáng cá»§a bá°£n thân. Tá»t nhiên sá°½ rá»t khó khÁfn Á'á»f Á'Æ°a ra má»™t Á'ánh giá khách quan.

Vì

vá°-y hãy tìm má»™t ngÆ°á»•i thá°-t tin cá°-y mà bá°jn có thá»f tâm sá»± tá»t cá°£ má»•i Á'ia»•u, Á'ó có thá»f là má»™t ngÆ°á»•i bá°jn, nhà tâm lý trá»« liá»ñu, hay chuyên viên tÆ° vá°ñn... nhÆ°ng tá»t nhá»t là hãy nhá»• sá»± giúp Á'á»j tá»« bá°jn bè và ngÆ°á»•i thân.

Thá»•a

hiá»ñp vá»•i cân ná°ng và vóc dáng rá»t quan trá»•ng vì thái Á'á»™ này sá°½ giúp bá°jn dá»... dàng chá»p nhá°-n các chÆ°Æing trình Áfn uá»'ng và luyá»ñn tá°-p hÆjn. Á'ia»•u này nghe có vá°» rá»t Á'Æjn giá°£n nhÆ°ng sá»± thá»±c là rá»t khó. Ví nhÆ° nhá»ng ngÆ°á»•i bá»« chá»©ng biá° ãng Áfn thÆ°á»•ng có cá°£m giác mình Á'ang tÁfn cân, không thá»f kiá»fm soát Á'Æ°á»£c cÆj thá»f.

Ná° ãu bá°jn Áfn quá nhanh (bá»« chá»©ng cuá»ng Áfn, Áfn vá»™ Á'á»™) hãy chia nhá»• khá°©u phá°ñn cho tá»•i khi cÆj thá»f chá»p nhá°-n.

Riêng vá»•i nhá»ng trÆ°á»•ng há»£p bá»« rá»i loá°jn Áfn uá»'ng Á'ã lâu thì nhá»t thiá° ãt phá°£i có sá»± giúp Á'á»j tá»« các bác SÁ© chuyên khoa.

(Theo Tretoday)